

Школска 2025/2026. година Републичко такмичење ученика
основних школа Књижевна олимпијада VIII разред

Шифра: _____

1. На линијама поред стихова народне лирске песме *Српска гјевојка* напиши број испред понуђених књижевних термина који тим стиховима највише одговарају:

1) контраст; 2) хипербола; 3) анафора; 4) портрет.

а) „У Милице дуге трепавице,
Прекриле јој румен' јагодице,
Јагодице и бијело лице” _____

б) „Када коло на трави играше,
Бјеше ведро, пак се наоблачи” _____

в) „Нит' сам луда, нит' одвише мудра,
Нит' сам вила, да збијам облаке” _____

г) „Ја је гледах три године дана,
Не могах јој очи сагледати” _____

2. Међу понуђенима, подвучи мотиве који се односе на народну лирску песму *Љубавни расџанак*.

_____ вита јела, зелена када, зелен бор, плави зумбул, плаво небо, вито тело _____

3. У песми *Оџаџбина* Ђуре Јакшића симбол камена доводи се у везу са мотивом пирамиде:

„А камен овај, ко пирамида
Што се из праха диже у небо,
Костију кршних то је гомила”.

Шта симболизује та пирамида? Заокружи слово испред тачног одговора.

а) Спомен обележје страдалника у Косовској бици.

б) Темелј који су нам преци оставили у залог, својим јунаштвом и родољубљем.

в) Сведочанство о трагедији српских бораца током Албанске голготе. _____

4. Коју стилску фигуру користи Давид Штрбац обраћајући се судији следећом реченицом: „Што нам је славни суд оставио, то је мирно, ћудевно, паметно; истина мало мршава и слабо, али за нас, блентаве Бошњаке, и није друго!?”

Одговор напиши на линији.

Назив стилске фигуре: _____

5. Међу понуђеним, подвучи наслове народних епских песама које припадају тематском кругу песама о Немањићима и Мрњавчевићима.

_____ *Сџари Вујадин*, *Бој на Мишару*, *Ројсџиво Јанковић Сџојана*, *Женидба Душанова*,
Урош и Мрњавчевићи, *Диоба Јакшића*, *Смрџи војводе Пријезде* _____

6. Чији портрет је приказан у следећем одломку? Пошто препознаш о ком је делу реч, на линији **име и презиме** тог књижевног лика.

„Пуначки, малени, с обе стране пострижени бркови, мален али подебео нос, осредње смеђе очи, рехаве обрве, округео обријан подбрадак и чисти, масножути, али не мршави образи, мала уста с поверљивим контурама, велике руке, аљкава униформа, а као снег бела кошуља и као млеко чиста сабља – све то издаваше господина и гејака...”

Књижевни лик: _____

7. На линијама поред датих строфа песме *Ојомена* Десанке Максимовић напиши називе врста тих строфа.

а) „Чуј, рећи ћу ти своју тајну:
не остављај ме никад саму
кад неко свира.”

б) „Могу ми се учинити
дубоке и меке
очи неке
сасвим обичне.”

в) „О, не остављај ме никад саму
кад неко свира.”

8. Присети се песме *Вештар* Ивана В. Лалића, па заокружи слово испред једне тачне (од многих порука) која се односи на ту песму.

а) Страх од надолазеће непогоде буди сећање на рат.

б) Детињство је најбезбрижније доба у животу човека.

в) Мајка и син не могу да прежалe губитак оца.

9. Допуни следећи опис књижевног термина његовим тачним називом.

Стилска фигура којом писац непосредно ословљава неку личност, митолошка бића, Бога, предмете или појаве, као у примеру:

„Стојте, галије царске! Спутајте крме моћне!, назива се _____.

10. Из које приче Иве Андрића је следећи одломак? Заокружи слово испред наслова те приче.

„Програм се састојао од петнаест слика једне одређене земље или једног великог града, и мењао се сваке недеље. Једном је то био Рио де Жанеиро, други пут Лисабон, па Цејлон, и све тако редом...”

а) *Деца* б) *Панорама* в) *Књиџа* г) *Аска и вук*

11. Присети се стихова Змајеве песме *Свећили тробови*, па заокружи слово испред тачног одговора на питање шта су идеали у овој песми.

„А ко беху они диви / Који су те напред звали, / Који су те ојачали, / Који су ти крила дали?”

а) Идеали су илузије које свако има у младости.

б) Идеали су оно на шта се човек угледа.

в) Идеали су измишљене сенке прошлости.

12. У следећој строфи *Пролећње њесме* Десанке Максимовић подвуци целовите стихове у којима препознајеш опкорачење.

„Осећам да досад све је било шала
мога срца врела;
да још ником нисам своју љубав дала
колико бих могла и колико хтела”

13. На основу понуђеног описа препознај о ком је књижевнику реч, па његово име и презиме напиши на линији.

Овај писац рођен је 1877. године у Змијању код Бањалуке. Уређивао је различите часописе и гласила, међу којима су „Отаџбина” и „Развитак”. Познат је по својим приповеткама: *Јаблан, Кроз мећаву, Кроз мајлу, Мрачајски њрошо...*

Име и презиме писца: _____.

14. У следећем одломку из романа *Покошено њоље* Бранимира Ћосића подвуци реченицу која том одломку **не припада**.

Одједном, из магле и паре изјури воз и стаде крај самог перона. Настаде велика ларма. Иза окићених и отворених прозора вагона чула се песма. Млада црвена лица, затурене шајкаче, већ повенуло цвеће, зелене гранчице шимшира, руке што машу, сиве прилике малих војника што висе по степеницама и вратима. Славонско-подоунавски полк већ беше отишао на војну, после смотре у Печују, као пребијено псето, понизан и тих.

15. Подвуци имена и презимена три књижевника који су рођени и живели у 19. веку.

Петар Петровић Његош, Васко Попа, Данило Киш, Лаза Лазаревић,
Мирослав Антић, Бранко Радичевић, Игор Коларов

16. Међу понуђенима, подвуци „уљеза” који **не припада** усменим прозним облицима.

предање, легендарна прича, новела, бајка, роман, прича о животињама, басна

17. Заокружи два исказа у вези с романом *Збојом мојих њејнаесџ година* Клода Кампања, које сматраш тачним.

- а) Јан је Норвежанин који је као трогодишњи дечак остао без родитеља.
- б) Девојчица Фани са својим братом и дедом покушава да открије Јаново порекло.
- в) Јан је непослушни тинејџер који одраста у једној британској породици.
- г) Јанова сећања забележена су у роману у форми дневника.

18. Које је значење поруке од низа бесмислених речи, коју Јеротије и Вића (из *Сумњивој лица* Б. Нушића) читају? Заокружи слово испред тачног одговора.

„Плава риба, кљукана династија [...] Локомотива, округ, трт, трт, трт [...] Зора, кундак, владика, фењер, свастикин бут, бубањ, печат, пензија, поп!”

- а) У поруци стоји да се династија мора поштовати, а не исмевати.
- б) Реч је о шифрованој поруци која указује на постојање извесног сумњивога лица.
- в) Шифровани телеграм из министарства ставља на проверу полицијске способности.

19. Попуни табелу као што је започето.

Књижевно дело	Име и презиме аутора	Књижевна врста
Ђачки расџанак		
Пилијенда		
Избирачица		

20. У следећем одломку из песме *Плави чујерак* Мирослава Антића подвуци стихове испеване у лирском десетерцу и у тим стиховима означи место цезуре усправном цртом.

„Измешаш роткве и ромбоиде.
Измешаш ноте и пирамиде.
Измешаш лептире и градове.
И спортове и ручне радове.”

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____